

Võru maakonnas Võru vallas Kiire kinnistu (registriosa nr 1766241, katastritunnus 91804:004:1603; edaspidi *Kiire kinnistu*) eraldisel 5 metsakaitseeksperimenti akti alusel lubatud sanitaarraiate ning eraldistel 11, 15, 18 ja 20 häilraiate ja eraldisel 12 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Osaühing Valga Puu volitatud esindaja Tamar Muzakko 21.06.2024 ja 12.08.2024 esitatud metsateatistest ja kahjustusest teatatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Kiire kinnistu eraldisel 5 metsakaitseeksperimenti akti alusel lubatud sanitaarraiate ning eraldistel 11, 15, 18 ja 20 häilraiate ja eraldisel 12 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Sanitaarraiate registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1 Elustiku mitmekesisus eraldisel 5 lubatud sanitaarraiega tekkivas 0,31 ha suurusel lagedal alal säilib, kui raie tegemisel jäetakse raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Osaühing Valga Puu volitatud esindaja Tamar Muzakko esitas 12.08.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega teatab Kiire kinnistu eraldisel 5 (pindalal 1,18 ha) metsakahjustusest. Metsateatis on kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse numbri 50001054763 all.

Eraldisel 5 kahjustusest teatatud alal on metsakaitseeksperimenti akti alusel lubatud sanitaarraied kahe eraldi asetseva langina:

1) eraldisel 5 hukkunud puistuosades (kirde- ja edelapoolsetes osades) on sanitaarraie lubatud pindalal 0,31 ha, hinnangulise raiemahuga 75 tm;

2) ülejäänud eraldise 5 osas on sanitaarraie lubatud pindalal 0,87 ha, hinnangulise raiemahuga 40 tm.

Lisaks esitas Tamar Muzakko 21.06.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandab Kiire kinnistu eraldistel 11 (pindalal 2,19 ha, raieaht 187 tm), 15 (pindalal 1,46 ha, raieaht 66 tm), 18 (pindalal 0,48 ha, raieaht 28 tm) ja 20 (pindalal 0,73 ha, raieaht 57 tm) häilraiet ning eraldisel 12 (pindalal 1,06 ha, raieaht 12 tm) sanitaarraiet. Metsateatised on kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse vastavalt numbrite 50001033613, 50001033616, 50001033618, 50001033620 ja 50001033614 all.

Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel asub Kiire kinnistu Haanja looduslal, Haanja linnualal ning Haanja looduspargi Pärandmaastiku piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eel hinnangu selle kohta, kas kavandatavad tegevused on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eel hinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eel hinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eel hinnang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eel hinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eel hinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eel hinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Eraldisel 5 kahjustusest teatatud alal on metsakaitseeksperdiisi akti alusel lubatud sanitaarraied kahe eraldi asetseva langina (*edaspidi ka kavandatavad raied*): 1) eraldisel 5 hukkunud puistuosades (kirde- ja edelapoolsetes osades) on sanitaarraie lubatud pindalal 0,31 ha, hinnangulise raieahtuga 75 tm. Kahjustuse maht antud puistuosas tagavarast oli 83%, tervete puude täius peale kahjustatud puude raie jääb ca 11%.

2) ülejäänud eraldise 5 osal on sanitaarraie lubatud pindalal 0,87 ha, hinnangulise raieahtuga 40 tm. Kahjustuse maht antud puistuosas tagavarast oli 17%, tervete puude täius peale kahjustatud puude raie jääb ca 65%. Metsakahjustusi tuvastatud antud alal ülepinnaliselt üksikpuudena või väiksemas grupis.

Metsakaitseeksperdiisi aktiga lubatud sanitaarraiete käigus raieatakse eraldise 5 (0,87 ha ulatuses) kuuse-kooreüraski kahjustuse tõttu hukkunud puud, tormiga murdunud puud ning lumekahjustusega puud ning eraldisel 5 kirde- ja edelapoolsetes osades (pindalal 0,31 ha) raieatakse kõik puud, välja arvatud elustiku mitmekesisuse säilitamiseks jäetavad säilikpuud (vähemalt 20 tm/ha kohta). Sanitaarraiet tehakse metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja

ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust.

Kiire kinnistu eraldistel 11 (pindalal 2,29 ha, raiemaht 187 tm), 15 (pindalal 1,46 ha, raiemaht 66 tm), 18 (pindalal 0,48 ha, raiemaht 28 tm) ja 20 (pindalal 0,73 ha, raiemaht 57 tm) kavandatakse häilraiet. Häilraie korral raiutakse uuendamisele kuuluv mets häiludena korduvate raiejärkudena. Häilraiel võib ühe hektari kohta sisse raiuda kuni viis häilu. Kavandatavate raiete puhul on tegemist esimese raiejärguga, häilu läbimõõt võib olla kuni 40 m. Sisseraiutavate häilude pindala pärast esimest raiejärku ei tohi olla suurem, kui 25% puistu pindalast. Kavandatud häilraiete pindala on kokku 4,96 ha, kavandatud raiemaht on kokku 338 tm. Kavandatud häilraied paiknevad kahe eraldiasetseva alla 5 ha suuruste lankidena.

Kiire kinnistu eraldisel 12 kavandatakse sanitaarraiet 1,06 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 12 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa sanitaarse seisundi parandamine ja surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamine, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust. Sanitaarraie korral raiutakse surnud ja kahjustatud puud. Kavandatava tegevuse korras tohib raiuda ainult keskkonnaministri määruse „Metsa majandamise eeskirja“¹ §-7 loetletud puid.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kiire kinnistu asub Võru maakonnas, Võru vallas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib Võru Vallavolikogu 20.11.2024 otsusega nr 180 kehtestati Võru valla üldplaneering¹, millega aladele raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Raiete eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

¹ <https://voruvald.ee/uldplaneering>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kiire kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspäikonnas. Kiire kinnistu eraldisel 5 metsakaitseekspektiisi aktiga lubatud sanitaarraiete ja kavandatud raiete mõjualas on registreeritud neli eraldiasetsevat harvendusraiet kogupindalal 2,67 ha. Antud raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvikud säilivad ja alad jäävad jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealadel ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldistel 5, 12, 15 ja 18 kasvavad kuuse enamusega puistud, eraldised asuvad jänesekapsa kasvukohatüübis. Eraldistel 11 kasvab männi enamusega puistu, eraldis asub jänesekapsa kasvukohatüübis. Eraldistel 20 kasvab haava enamusega puistu, eraldis asub jänesekapsa-mustika kasvukohatüübis.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raietöid tehakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel piirneb eraldisel 18 kavandatud raieala III kategooria kaitsealuse linnuliigi värbkaku piiritletud elupaigaga. Värbkakk on Haanja looduspargi ja Haanja linnuala kaitse-eesmärgiks.

Metsakaitseekspektiisi aktiga lubatud sanitaarraied eraldisel 5 ja kavandavad raiealad eraldistel 11, 12, 15, 18 ja 20 jäävad Haanja looduspargi Pärandmaastiku piiranguvööndisse. Haanja looduspargi kaitse-eesmärgid on loetletud Haanja looduspargi kaitse eeskirjas³. Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud Haanja looduspargi kaitse-eeskirja §-s 15.

Haanja looduspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvad Haanja linnu- ja loodusalasid.

Kultuuriväärtusi raiealadel ei leidu.

³ Vabariigi Valitsuse 22.01.2015 määrus nr 10.

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraied eraldisel 5 ja kavandavad häilraied ja sanitaarraie maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada. Kavandatavad häilraied on kooskõlas kaitse-eeskirja § 15 lõige 3 punktis 2 sätestatud langi suuruse piiranguga ja vastab MS-s toodud nõuetele häilraie lubamiseks.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraiete ja kavandavate häilraiete ja sanitaarraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraiete ja kavandavate häilraiete ja sanitaarraie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraiete aladel ja kavandatud raiealadel ega nende mõjualades ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Raiete mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima- metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraietel ja kavandavatel häilraietel ja sanitaarraiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraied ja kavandatud häilraied ja sanitaarraie ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealadel ei ole neid elemente ja raied neid ei mõjuta. Raiete kogupindala on 7,09 ha, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskorraldus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Antud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes üks kuu. Eelnimetatud tegevustega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraied ja kavandatud aegjärgne raie asuvad Haanja looduslal ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Haanja looduspargi ega Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁴ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁵ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Eraldisel 5 kahjustusest teatatud alal on metsakaitseeksporti akti alusel lubatud sanitaarraied kahe eraldi asetseva langina:

- 1) eraldisel 5 hukkunud puistuosades (kirde- ja edelapoolsetes osades) on sanitaarraie lubatud pindalal 0,31 ha, hinnangulise raiemahuga 75 tm;
- 2) ülejäänud eraldise 5 osas on sanitaarraie lubatud pindalal 0,87 ha, hinnangulise raiemahuga 40 tm.

Sanitaarraie käigus raiutakse eraldisel 5 kirde- ja edelapoolsetes osades (pindalal 0,31 ha) hukkunud puistuosad, mistõttu tekib eraldisele 5 lage ala (0,31 ha). Hukkunud puistu koristamine täiendavat metsamaastiku killustumist ja maastikuilme muutust kaasa ei too. Vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Hukkunud puistuosades lubatud sanitaarraie alal ja selle mõjualas ei asu Haanja looduspargi ega Haanja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid Natura elupaigatüüpe ega kaitsealuste liikide elupaiku. Eeltoodut arvestades, ei mõjuta kavandatud raie ebasoodsalt Haanja loodus- ja linnualaala kaitse-eesmärke.

Eraldise 5 ülejäänud kahjustusest teatatud alaosas (pindalal 0,87 ha) raiutakse sanitaarraiega vaid surnud ja surevaid puid, puistu säilib. Vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole metsakaitseeksportiisiga lubatud sanitaarraiel olulist mõju Haanja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Eraldistel 11, 15, 18 ja 20 häilraiete korral raiutakse uuendamisele kuuluv mets häiludena korduvate raiejärkudena. Kavandatavate häilraiete käigus võib ühe hektari kohta sisse raiuda kuni viis häilu läbimõõduga kuni 40 m ja häilude pindala ei tohi olla suurem, kui 25% puistu pindalast. Häilraie tegemisel puistu valdavas osas säilib, raie käigus sisse raiutavad häilud

⁴Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁵ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

sarnanevad looduslikele häiludele, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Häilraie tegemisel metsamaastik oluliselt ei killustu ja olulist kumulatiivset mõju ei ole. Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju Haanja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Eraldisel 12 kavandaval sanitaarraiel on raiemaht väike (1,06 ha, 12 tm), raiutakse vaid surnud ja surevaid puid, puistu säilib. Vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandataval raiel olulist mõju Haanja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Eraldisel 18 kavandatud häilraie piirneb III kategooria kaitsealuse liigi värbkaku piiritletud elupaigaga. Värbkakkude kaitse on Haanja linnuala ja Haanja looduspargi kaitse-eesmärgiks. Värbkaku ohustab sobivate pesitsuspaikade hävimine ja pesitsusaegne häirimine. Kavandatud häilraie tegemisel väljaspool elupaika ei häirita värbkakkusid pesitsusajal ja ei ole olulist mõju värbkaku elupaigale.

Kuna metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraiete aladel ja kavandatud raiealadel ja nende mõjualades ei asu muid Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Haanja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraied ja kavandatavad häilraied ja sanitaarraie ei mõjuta oluliselt Haanja linnuala ja Haanja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

Eraldised jäävad kasvukohatüüpidesse, kus raietööd külmunud või kuivalt pinnaselt on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta. Metsa kokkuveoteede, laoplatsi, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraied ja kavandatavad raied asuvad Haanja looduspargi Pärandmaastiku piiranguvööndis.

Mõju looduspargi kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Haanja linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraiete aladel ja kavandavate raiete ja nende raiete mõjualades ei ole muid Haanja looduspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi ja raied ei mõjuta ebasoodsalt Haanja looduspargi kaitse-eesmärke.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraied ja kavandatavad häilraied ja sanitaarraie on kooskõlas üldplaneeringuga, poollooduslike koosluste tegevuskavaga, kaitsekorralduskavaga ja Haanja looduspargi kaitse-eeskirjaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Metsakaitseeksporti aktiga lubatud sanitaarraiete ja häilraiete ja sanitaarraie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Metsaseaduse § 28 lõike 7 punkti 3 kohaselt tehakse sanitaarraiet metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust.

Haanja looduspargi kaitse-eeskirja § 15 lõike 4 kohaselt tuleb raie tegemisel elustiku mitmekesisuse säilitamiseks jätta raielangile, välja arvatud hall-lepikutes, hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhindangu järeldus

Metsakaitseeksporti akti alusel lubatud sanitaarraietel eraldisel 5 ning kavandavatel häilraietel eraldisel 11, 15, 18 ja 20 ning sanitaarraiel eraldisel 12 ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Haanja loodus- ja linnualade, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandavate tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevustega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandavate tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus avaldatakse Ametlikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Margit Avikson

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond